

موسسه آموزش عالی

کنفرانس بین المللی عمران ، معماری و شهرسازی ایران

معاصر

ایران - تهران ، مرداد ماه ۱۳۹۶

(عنوان: بافت قدیمی زاهدان، برون زایی (اثرات جانبی) و محلات فقیرنشین،

مدلی از انحطاط و توسعه شهری)

(ساره دادیپورسارانی*¹ ، لایا دادیپورسارانی² شهلا دادیپورسارانی³ لایلا دادیپورسارانی⁴)

۱-استاد گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور واحد زاهدان

۲- دبیر آموزش و پرورش

۳- کارشناسی ارشد حقوق

۴- مهندس عمران

(dany_bahoosh2@yahoo.com)

چکیده

گسترش فیزیکی نابسامان و بی رویه شهرها یکی از مشکلات شهر و شهرنشینی جهان سوم در دوران معاصر می باشد؛ به طوری که طی فرآیندی مداوم محدوده های فیزیکی و فضاهای کالبدی شهر در جهات مختلف رشد می یابد و اگر این روند سریع و بی برنامه باشد به ترکیبی نامتناسب از فضاهای شهری مشکل زا خواهد انجامید. لذا یکی از علل شکل گیری این روند و همچنین یکی از مهمترین پیامدهای آن بافت فرسوده است. هدف کلی این تحقیق تاثیر تحولات عصر حاضر (از لحاظ اجتماعی، اقتصادی، تکنولوژیکی) در فرسودگی بافت قدیم و تاثیر فرسودگی بافت بر توسعه شهر بوده است. تحقیق از نوع پژوهشی و بر حسب محتوا از نوع تحقیقات کاربردی می باشد. جمع اوری اطلاعات از روش مشاهده، روشهای اسنادی، کتابخانه ای می باشد. به وضعیت کلی بافت فرسوده پرداخته شده برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده از مدل سوات (SWOT) و برای بدست آوردن وزن عوامل از روش دلفی استفاده گردید، برای تکمیل اطلاعات از پرسشنامه و ابزار SPSS استفاده گردید. همچنین برای طبقه بندی فضاهای بافت قدیم بر حسب درجات فرسودگی نیز از مدل و روش تاکسونومی استفاده شده است. شهر زاهدان به عنوان بزرگترین شهر در جنوب شرق ایران یکی از بی قاعده ترین روندها در گسترش فیزیکی شهری را در سه دهه گذشته دارا بوده است. بخش قابل توجهی از بافت قدیمی شهر زاهدان که غالباً "هسته اولیه و اصلی شهر را تشکیل می دهند در روند شتاب الود شهرنشینی و برنامه های توسعه شهری (که تاکید بر گسترش شهر و طراحی محلات جدید با شیوه ی زندگی مدرن را داشت) مورد بی توجهی قرار گرفته و بافتهای فرسوده و ناکارآمد شهری بوجود آمده اند. نتیجه پژوهش این بود که تحولات عصر حاضر و توسعه شهر به سمت دیگر باعث شد بافت قدیم فراموش و به سمت فرسودگی پیش رود.

واژگان کلیدی: بافت قدیم- فرسودگی فیزیکی-، توسعه شهری-، شهر زاهدان